

Harry Harrison
PLIENINĖ ŽIURKĖ SPASTUOSE
Mokslinis fantastinis romanas

Jei esi gudrus, įžvalgus ir supervikrus,
jeigu tave besivaikydama visos
Galaktikos policija nusivarė nuo kojų ir
nieko nepešė, gali manyti, jog tu -
genijus. O jei dar esi Plieninė Žiurkė...

Tačiau likimas net ir patiems
apsukriausiems kartais iškrečia piktą
pokštą. Šį kartą Specialiojo Korpuso
agentas Džimas diGrizas patenka į tokius
spąstus, kurių jokia žiurkė neįstengtų
pergraužti...

Iš anglų kalbos vertė NOMEDA BERKUVIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas",
204 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Harry Harrison - THE STAINLESS RAT JOINS THE CIRCUS
London, Pan books, 1998

Copyright © by Harry Harrison, 1998

Cover art copyright © by Peter Jones, 1997

Vertimas į lietuvių kalbą ©, leidykla "Eridanas", 2001

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

Pirmas skyrius

- Aš jau galutinai nusiplūčiau, - pasiskundė Anželina. - Ne juokai šitiek laiko daužyti klavišus.

- Mylimoji, tu gi ne už dyką daužai. - Aš atsi-traukiau nuo klaviatūros, nusižiovavau, pasira-žiau, kad net kaulai subraškėjo. - Per nepilnas dvi valandas mudu per brokerius išpumpavom iš fondų biržos per du šimtus tūkstančių kredų. Kas pasakys, kad tokia veikla neteisėta. Gal ir taip, tačiau labai pelninga. Na, o aš pats tokį darbą vadinu tarnavimu visuomenei. Aš stimuliuoju pinigų apyvartą, sumažinu nedarbo lygį...

- O Viešpatie, Džimai! Užsėdai ant mylimo arkliuko! Ausys leipsta.

- Nesirūpink. Nuo to, ką dabar išgirsi, jos nenu-leips. Mes privalome nedelsiant prasivėdinti. Ką pasakytum apie iškylą vaizdingoje Monšervudo miško laukymėje? O apie šampaną?

- Žavi idėja, bet pirmiausiai reikia pasirūpinti maistu ir...

- Viskas paruošta. Yra ir pintinė, ir visa kita - nuo ikry iki roko kiaušinių. Laukia staziniam šal-dytuve. Tereikia sumesti maistą drauge su neiš-semiamomis burbuliuojančiojo gėrimo atsargo-

mis į valtį ant oro pagalvių - ir pirmyn į linksmybių sūkurį.

Pasakyta - padaryta. Kol Anželina rinkosi apdarą išskylai, aš sukroviau gardumynus bei šampano dėžes į valtį. Besidarbuodamas iš laimės dainavau - o ko man nedainuoti, jei pastaruoju metu mudu su Anželina plušėjome kaip užkietėję darboholikai ir nusipelnėme poilsio. Bėgti, bėgti nuo monotoniškos kasdienybės! Kuo greičiau pakeisti dekoracijas! Pasislėpti artimiausio ažuolyno paunksnėje, viename iš nedaugelio kankinančiai nuobodžios Usti-ant-Labamo planetos žaliųjų kampelių. Dievulėliau, ką iš jos padarė aborigenai! Kur bepažvelgsi, žvilgsnis visur atsirems į bukapročių kompiuterių valdomą satanistiškai niūrų fabriką.

Tokius apvaginėti - vienas malonumas. Taip aš ir dariau be galo sėkmingai. Pasitelkęs naujausią kompiuterinių apsaugų laužymo techniką įbrukau gudrią programą į klestinčios brokerių kontoros operacinę sistemą. Tokiu būdu galėjau sulaikyti informacijos tekėjimą į fondų biržą. Paklauskite kam? Aišku, tam, kad supirkčiau akcijas, kol jų kainos dar nešoktelėjusios, o paskui pelningai parduočiau. Švarus darbelis!

Be to, aš tiesiog dariau paslaugą čionykščiams pramonės bei finansų šulams. Anksčiau ar vėliau

afėra bus atskleista, o tada, esu tikras, laikraštiniis triukšmas bei linksmas policininkų bėgiojimas pakiš jiems mintį apie permainų būtinumą. Nes dabar tik ir girdi: RAM, ROM, PROM... Taip, mudu su Anželina savotiški geradėjai, papuošiamo niūrią čiabuvių buitį. Ir, galima sakyti, veltui. Na, grynai už simbolinį mokestį.

Anželina išėjo laukan, ir mudu šovėme į dangų.

Riaumojo galingas variklis, oras žaibiškai slydo valtės korpusu, mudu su žmona susijaudinę laikėmės už rankų, o nuostabi susisiekiimo priemonė nešė mus vis aukštyn ir aukštyn.

- Kaip puiku! - šūktelėjo Anželina.

- Merda! - užriaumojau aš, nes pultas supypėjo, įsiplieskė lemputė, įspėjanti apie ataką. Taip ir buvo - tiesiai į mus pikiravo policijos kreiseris. Aš padidinau tempą.

- Prašau tavęs, mielasis, nereikia! - Anželina švelniai uždėjo delną ant mano riešo. - Negadinkime šaunios dienos svaiginančiomis lenktynėmis. Geriau sustokime, nusišypsokime mieliesiems tvarkos sergėtojams. Jei nenori šypsotis, palik šį reikalą man, o tu tik sumokėk baudą. Aš sužavėsiu farus, tu juos patepsi, ir mudu ramia sąžine skrisime toliau.

Mintis man pasirodė logiška. Ir tikrai, kam

bereikalingos problemos, juolab tokią nuostabią dieną? Aš dėl tvarkos teatrališkai atsidusau ir su didžiuliu palengvėjimu sumažinau greitį.

Policijos kreiseris prapliupo šaudyti iš priešakinų pabūklų.

Viskas ėmė žaibiškai suktis. Aš trinktelėjau per pagreičio svertą ir nušvilpiau visu greičiu atgal. Patrankos prašovė, o aš - ne. Valčiai susukus mirties kilpą aš nugnybiau kreiseriui uodegą. Ir atšokau, jei kartais paskui kreiserį skristų pastiprinimas. Kai numuštas laivas nugarmėjo žemyn, geriau į jį įsižiūrėjau. Iliuminatorių nebuvo. Vadinasi, nebuvo ir keleivių.

- Robotai policininkai! - Aš patenkintas purkštelėjau. - Nuostabu. Nereikia gaišti ir gelbėti jų gyvybių, kadangi jie tokių neturi. Į metalo laužą, ir baigtas kriukis!

Atėjo metas prisiminti linksmas dieneles, kai Džimo diGrizo vardas skambėjo visoje Galaktikoje. Aš pakilau aukštin, o paskui neriau žemyn su penkiaguba perkrova - policijos kreiserių gauja pasirodė pernelyg netikėtai. Kai jie prisiartinė man prie uodegos, pavariau atgal. Anželina negaišdama laiko paruošė mūšiui ginklus ir apsaugą, o kai kreiseriai švilpė pro šalį, sugebėjo numušti tris. Aš neskraidau beginklis netgi pačių taikiausių planetų padangėje. Jauki mūsų valtelė

tik iš išorės atrodo nekalta.

Tačiau reikaliukai krypo į blogąją pusę. Priešai košmariškai mus pranoko gausumu ir šaudomąja galia.

- Šaudmenys irgi prie pabaigos, - perspėjo Anželina, tarsi perskaičiusi nelinksmas mano mintis.

- Keičiam maršrutą! - riktelėjau krisdamas į miško žalumą. - Čiupk "Neliečiamąją Atsargą" ir ruoškis kietam nusileidimui!

Mes skutamuuju skridimu pralėkėme virš uolų virtinės, nėrėme į slėnį ir pakibome palei pat žemę po medžiais. Anželina atlapojo vibruojančios valties dureles, numetė kuprinę ir iššoko tuo pačiu momentu, kai aš spustelėjau dviejų sekundžių pauzės mygtuką. Pats per ilgai užgaišau, todėl šokdamas gavau drelėmis per kulną. Teko atlikti salto, nusileisti ant pečių, o paskui kurį laiką tįsoti paslikam.

- Mano didvyris! - Brangioji gyvenimo draugė paglostė man skruostą ir pakštelėjo į kaktą. - Reikia judėti.

Reikia - tai reikia. Ji sugriebė kuprinę ir grakščiai - ne taip kaip aš - šmurkštelėjo po krūmais.

Danguje griaudėjo kanonada, ištikimoji mūsų valtis gynėsi iš visų robojėgų. Deja, netrukus klai-

kus sprogimas padarė šaudymui galą.

- Sudie, šampane, sudie, ikrai, - ištarė Anželina tokiu lediniu tonu, jog man gerokai nukrito temperatūra.

- Šiais metais faraonai aukų šventinei puotai negaus, - grėsmingai prisiekiau aš.

Manoji kovų bičiulė akimirksniu pralinksmedėjo, nusijuokė ir švelniai spustelėjo mano ranką. Stingdantis šaltis dingo be pėdsakų.

- Reikia sumėtyti pėdas, - pasakiau aš. - Kol policija neišsiaiškino, kad grūmėsi su robopilotu.

- Nieko nereikia mėtyti, - paprieštaravo Anželina. - Mudu sėdim po gražiu didžiuliu medžiu. Mūsų neįmanoma pastebėti iš oro, manau, kad net infraraudonasis spektras nepadėtų. Jeigu robotai suuos, kad valtis tuščia, jie mūsų ieškos atsižvelgdami į jos trajektoriją.

- Geležinė logika, - pripažinau aš knaisiodamasis po gelbėjimosi kuprines. Šautuvai, granatos - viskas, kas būtina norint išgyventi. - Leisk mažumėlę papildyti tavo apmąstymų grandinę ir užduoti klausimą: kuriems galams policijai prireikė mus sušaudyti?

- Žalio supratimo neturiu. Vietinės valdžios akimis, mes paprastų paprasčiausi turistai, pramogos dėlei žaidžiantys vertybinių popierių rinkoje.

Kartais pralošiam, kartais...

- Bet kur kas dažniau laimim.

- Kas čia? - paklausė ji, kai aš išsitraukiau iš kišenėlės ant juosmens sidabrinę gertuvę.

- Kokteilis "Linksmasis barmenas". Suveikia aki-mirksniu. Nusipirkau, kai buvo išpardavimas. - Aš nusukau kamšeljį, ant delno nukrito dvi plast-masinės taurelės. Sušnypštė, delnu pajutau šaltį - gertuvėje kondensavosi skystis. Ištiesiau Anželi-nai taureę, pilną kibirkščiuojančio gėrimo. "Links-mojo barmeno" veikiami pilki apskritimai stiklinė-lių dugne žaibiškai pavirto vaisių gabalėliais. Aš paragavau.

- Nieko sau. - Apsilaižiau ir įtempiau smegenis. - Tie robotai pasiūsti ne areštuoti mūsų, o nuga-labyti. Ar mes kažkur apsižioplinom?

- Ko gero. Mano manymu, reikia išsikapstyti iš miško ir sužinoti, kam mes nepatikom ir už kokias nuodėmes.

- Juk mes negalime paskambinti į policiją ir paklausti, kodėl įstatymo sargai pliekia iš patra-nkų į taikius turistus? Negalim?

- Negalim. Bet aš sugalvojau subtilesnį ėjimą. Susisieki su Džeimsu ir pasodink jį prie kompiute-rio. Tegu pakovoja su mūsų problema. Jis čia, jis pasinėręs į kompiuterių verslą, jis moka išgauti

informaciją.

- Puiki mintis. Tuo pačiu paprašysim paimti mus iš čia, kadangi grįžti pėsčiomis iš tokios tolybės man kažkodėl nesinori.

Mes ištuštinome taures ir užsivertėme ant nugarų kuprines. Danguje įsiviešpatavo tyla, tik vabzdžiai dūzgė ir kažkur toluoje vienas kitam kažką klykavo paukščiai. Mes ėjome įtempę klausą ir vengdami atvirų vietovių. Tačiau nepastebėjome jokių policijos laivyno artinimosi požymių. Aš nusišypsojau. Paskui apsiniaukiau - virš galvos sugaudė motoras.

- Galbūt čia tik vietinis gyventojas, kresnas miškininkas. Skrenda kažkur savais miškiniais reikalais.

- Tikėsimės, - Anželina linktelėjo. - Nors, kad ir kas ten bebūtų, jis artinasi, sparčiai artinasi. Jeigu jam reikia mūsų sielų, būsiu priversta pripažinti, jog tokios audringos veiklos ir tiekos dėmesio tikrai per daug eiliniam kelio įvykiui.

- Esu priverstas sutikti. Susisiekti su mumis niekas nemėgina. Tik pliekia. Kažkam mes reikalingesni mirę negu gyvi.

Aš susiraukiau: Anželina atsegė kuprinę ir išsitraukė milžinišką pistoletą.

- Bet, sutik, mus nugalėti ne taip jau lengva.

Aš sutikau. Mes pramušėme šarvuoto policijos kreiserio vikšrus, tačiau ir negalėdamas judėti jis grūmėsi kaip pašėlęs. Mes pasilenkę prislinkome visai prie pat - iš tokio nuotolio jis jau negalėjo nutaikyti į mus greitašaudžių patrankų. Aš užšokau ant korpuso, atlapojau liuką, įmečiau dvi miego kapsules. Paskui atsargiai dirstelėjau kabinon.

- Labai įdomu. - Sugrįžau pas Anželiną. - Nieko nėra namie. Darome išvadą: šis daikčiukas, kaip ir tie, kurie mus persekiojo, yra per atstumą valdomas robotas.

- Bet kas gi mus jais užsiundė?

- Aišku tik tiek, kad jis priešas.

Tolumoje už medžių sugaudė motorai, ir mes pasileidom priešingon pusėn, į miško tankmę. Paašėkėjo, kad pasirinkimas ne itin sėkmingas - netrukus mašinos sugaudė priešakyje.

- Seka davikliais, taigi bėgdami mes tik išsiduodam. Geriau likime čia, ir, kas bus, tebūnie. Nusitempkim į aną pasaulį kiek galėdami daugiau mašinų.

- O aš maniau, kad žmonių žudymas arba luošinimas prieštarauja robottechnikos įstatymams.

- Atrodo, įstatymai atšaukti. Nukreipt ginklus - priešas atakuoja!

Nemeluosiu sakydamas, kad neįėjau sąžinės priekaištų pavertinėdamas policininkus metalo laužu. Bet visgi tie priekaištai buvo ne tokie stiprūs, kad užtemdytų pasitenkinimo jausmą. Tačiau jėgos pasirodė besančios pernelyg nelygios. Sudaužytas mašinas pakeisdavo kitos, o mūsų šaudmenų atsargos neišvengiamai tirpo.

- Paleidau paskutinę granatą, - perspėjo Anželina susprogdindama tanką ant oro pagalvės.

- O aš - paskutinę kulką, - pasiskundžiau sutriuškindamas robociklą. - Man buvo gera su tavimi.

- Kokie niekai! Džimai, nepasiduok. Juk tu niekad nepasiduodi.

- Tu šitą žinai, o jie - ne.

Aš išėjau atvirose vietose, sumosavau nosine ir pademonstravau mus apsupusiems faraonams, jog esu beginklis.

- Taika, *peace*, kapituliacija. Patenkinti?

- Nepatenkinti, - atsakė iki dantų ginkluotas robotas su seržanto juostelėmis ant manipulatoriaus ir grėsminga ironija mechaniniame balse. Ir pakėlė iki raudonumo įkaitusį ugniasvaidį.

Aš ištaškiau jį į šipulius tarpukojoje paslėptos patrankytės šūviu.

Nejaugi galas?...

Pastabos

- 1) Orgonai - hipotetinės gyvosios kosminės energijos dalelės, kurios, žinomojo psichoanalitiko Vilhelmo Reicho nuomone, maitina žmogaus nervų sistemą.
- 2) Žodžių žaismas. Garsiojo plėšiko vardas buvo Robin Hood, o čia autorius pavartoja panašiai skambantį Robbing Good, kurį reikėtų versti maždaug taip: “Geras plėšikas”.